

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус освітнього компонента			
		Н.ПП.10. Диференційна психологія			
		Статус дисципліни <i>обов'язковий компонент (цикл загальної чи фахової підготовки)</i>			
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки				
Спеціальність	053 Психологія				
Освітня програма	Психологія (практична психологія)				
Рівень вищої освіти	бакалавр				
Форма навчання	Денна / заочна				
Курс	III				
Семестр	5 / 4-5				
Обсяг дисципліни	Кредити	3,5	Години	105	
	Лекційні			18 / 6	
	Практичні/семінарські			34 / 6	
	Лабораторні				
	Самостійна робота			53 / 93	
Семестровий контроль	екзамен				
Викладач	<i>Гейко Євгенія Вікторівна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри практичної психології</i>				
Контактна інформація	y.v.heiko@cuspu.edu.ua				
Кафедра	<i>Практичної психології</i>				
Факультет	<i>психології та історії</i>				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Закономірності виникнення і прояву індивідуальних відмінностей у психіці людини; вивчити різні джерела варіабельності (різносторонність форм людської поведінки) серед ознак, що вимірюються; дослідити співвідношення міжвимірними характеристиками; аналізувати груповий розподіл ознак; розробляти теоретичні основи психодіагностичних досліджень і психокорекційних програм; вирішувати ряд практичних завдань (відбір і навчання персоналу; діагностика і прогноз розвитку здібностей індивідів і т.д.); розвивати прагнення до особистісного і професійного зростання та самовдосконалення майбутніх практичних психологів				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Ознайомлення студентів з основними закономірностями виникнення та формування індивідуально-психологічних відмінностей особистості				
Компетентності	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. Фахові (спеціальні) компетентності СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації СК 11. Здатність до особистісного та професійного				

	самовдосконалення, навчання та саморозвитку
Програмні результати (Чому можна навчитися)	<p>ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p>ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань</p> <p>ПР 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження</p> <p>ПР 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p>
Зміст дисципліни	<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФОРМАЛЬНО-ДИНАМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ</p> <p><i>Тема 1.</i> Диференційна психологія як наука: її предмет, специфіка, історія, методи</p> <p><i>Тема 2.</i> Індивідуальність як цілісна багаторівнева система</p> <p><i>Тема 3.</i> Диференційна психологія про темперамент</p> <p><i>Тема 4.</i> Психофізіологічні дослідження темпераменту</p> <p><i>Тема 5.</i> Здібності</p> <p><i>Тема 6.</i> Типології психопатій та акцентуацій характеру</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ГРУПОВІ ВІДМІННОСТІ</p> <p><i>Тема 7.</i> Статеві відмінності</p> <p><i>Тема 8.</i> Соціальні групи в диференціально-психологічному контексті</p> <p><i>Тема 9.</i> Культурні відмінності</p> <p><i>Тема 10.</i> Диференціально-психологічний аспект професійної та навчальної діяльностей</p> <p><i>Тема 11.</i> Прояв індивідуальних відмінностей у навчальній діяльності</p> <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ. ПРАКТИКУМ</p> <p><i>Тема 12.</i> Класифікації особистості і характеру</p> <p><i>Тема 13.</i> Індивідуальні особливості діяльності</p> <p><i>Тема 14.</i> Диференційна психологія здібностей</p>
Критерії оцінювання роботи студентів	<p>Оцінювання якості знань студентів в умовах організації освітнього процесу за кредитно-трансферною накопичувальною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання.</p> <p><i>Методи контролю:</i> спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.</p> <p><i>Види контролю:</i> поточний, підсумковий.</p> <p>Умови допуску до підсумкового контролю: виконання всіх завдань, призначених для практичних занять та самостійної роботи.</p> <p><i>Форма контролю:</i> екзамен. Загальна система оцінювання дисципліни: активна участь в роботі, поточне та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу, вага оцінки розподілена по темам (5 б.), тестовий контроль (15 б.); загальна кількість балів – 60 балів та 40 балів за екзамен.</p> <p><i>Політика щодо дедайлнів та перескладання:</i> роботи, які</p>

здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку, яка знижується на 10%. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджені відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

Розподіл балів екзаменаційної оцінки:

Відмінно (А) (90-100 б.). – студент відмінно опанував матеріал, відповідь повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Творче застосування знань при вирішенні завдань. Здатність до знаходження нових джерел, знань та способів їх одержання. Спроможність знаходити нові способи розв'язання завдань. Знання мають логічний, доказовий та послідовний характер.

Добре (В) (82-89 б.) – студент добре опанував вивчений матеріал, застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє: аналізувати й систематизувати інформацію, уміє дати ґрунтовну відповідь на поставлене запитання, володіє понятійним апаратом, аргументує правильність власних підходів, допускає незначні неточності чи не грубі фактичні помилки.

Добре (С) (74-81 б.) - знання студента є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, допускає неточності, вільно усуває помилки й відповідає на зауваження. Відповідь логічна, доказова, однак не зовсім послідовна у викладенні.

Задовільно (Д) (64-73 б.) – студент в цілому правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні теорії й факти, уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; уміє робити окремі висновки, частково контролює власні навчальні дії.

Задовільно (Е) (60-63 б.) - відповідь неповна, фрагментарна. Знання недостатньо стійкі та послідовні. Студент частково використовує знання у практичній діяльності, застосовує їх в основному при розв'язанні задач репродуктивного характеру.

Незадовільно (F_x) (35-59 б.) - студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності, оперує лише загальними фразами; відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлення (судження); відповідь має стислий та формальний характер.

Незадовільно (F) (1-34 б.) - студент неспроможний

	<p>системно відтворити знання, не дотримується викладених в лекції ідей, теорій, фактів. Відсутня стійкість, логічність, послідовність відповіді. Відтворювані знання викривлено, систематизація фактів відбувається в залежності від постановки запитань та власного тлумачення проблеми, наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p><i>Відвідування занять.</i> Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Інші пропуски відпрацьовуються у встановлені викладачем терміни. Студенти зобов'язані дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p><i>Політика щодо академічної доброчесності:</i> виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату.</p> <p>В умовах онлайн навчання спілкування викладачів зі здобувачами можна здійснювати за допомогою дистанційних технологій (мережі Інтернет, електронної пошти).</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендована література</p> <p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диференційна психологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів/ за заг. ред. С. Д. Максименка. К.: «Видавництво Людмила», 2024. 571 с. 2. Диференційна психологія: підручник. 2-ге вид. перер. і доп. / за заг. ред. С. Д. Максименка. К.: «Видавництво Людмила», 2023. 572 с. 3. Карапетрова О. В. Диференціальна психологія: навчально-методичний посібник. Бердянськ :БДПУ, 2014. 216 с. 4. Мазяр О. В. Диференціальна психологія: модульний курс: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 284 с. 5. Палій А. А. Диференціальна психологія: навч. посіб. К.: Академвидав, 2010. 432 с. 6. Психологія когнітивних процесів: науковий посібник / Максименко С. Д. та ін. Національна академія педагогічних наук України, Інститут психології імені Г. С. Костюка. К.: «Видавництво Людмила» 2022. 420 с. 7. Романовська Л. І., Подкоритова Л. О. Диференційна психологія: Навч. посіб. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 236 с. 8. Сечейко О. В. Диференціальна психологія. К.: НАУ, 2014, 300 с. 9. Туриніна О. Л., Варлакова Є. О. Диференціальна психологія. К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012. 136 с. <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андросович К. А. Індивідуальні відмінності щодо ставлення до ментального здоров'я в здобувачів освіти вищої школи. Прояви резиліентності на різних рівнях системи: сім'я, освіта, суспільство під час війни: зб. наук. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф., (23-24 травня 2024 р.). Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 154 с. 2. Брюховецька О. В., Чаусова Т. В. Гендерно-вікові особливості внутрішньої свободи особистості майбутніх психологів Вісник післядипломної освіти : зб. наук. праць

	<p>НАПН України, ДЗВО «Ун-т менедж. освіти»; голов. ред. І. Дунаєв ; редкол. : Л. Антонова [та ін.]. Вип. 13 (42). К.: Юстон, 2020. 204 с.</p> <p>3. Галян О. І. Диференційна психологія. Методичні рекомендації до семінарських занять. Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка. 2015. 62 с.</p> <p>4. Галян О. І. Практикум з диференційної психології. Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка. 2020. 46 с.</p> <p>5. Засекін А. А. Роль індивідуальних психологічних відмінностей у професійному самовизначенні молоді. Особистість та навколишнє середовище. Том 4, Випуск 2, Вінниця: ВДПУ, 2025. 78 с.</p> <p>6. Москалець В. П. Психологія особистості підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 364 с.</p> <p>7. Папуча М. В., Шилова Г. П. Індивідуальність як проблема загальної психології: навчальний посібник Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 99 с.</p> <p>8. Паскевська Ю. А. Диференційна психологія: Навчальний посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 80 с.</p> <p>9. Перепелюк Т. Д. Диференційна психологія Семінарсько-практичні заняття. Умань, 2012. 20 с.</p> <p>10. Періг І. М. Методичні рекомендації до для проведення практичних занять та самостійної роботи з освітнього компоненту «Диференційна психологія». Тернопіль: ТНТУ, 2024. 48 с.</p> <p>11. Рєпнова Т. П., Мендело В. В. Диференціальна психологія. Навчально-методичний комплекс для студентів зі спеціальності «Психологія». Одеса: ОНМУ, 2022. 77 с.</p> <p>12. Patricia Sommer. Differential Psychology: Understand the different personalities and read people with personality research. XinXii. 2022. 102 p.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>1. http://www.nbuv.gov.ua (Сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського)</p> <p>2. http://ua.bookfi.org/g (Бібліотека електронних книг з проблем психології)</p> <p>3. http://www.psyh.kiev.ua (Електронний вісник психології і педагогіки Інституту психології та соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка)</p> <p>https://osnova.com.ua/trening-iz-formuvannya-komunikativnih-umin-i-navichok-zanyattya-iz-vpravami-ta-tehnikami/</p>
<p>Матеріально- технічне забезпечення</p>	<p>Аудиторія теоретичного навчання, проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література з навчальної дисципліни, презентаційні матеріали.</p> <p>Застосунки у смартфоні Google Classroom, Google Meet (Telegram, Viber)</p>